

„TRAUFY“

To se asi neví, že Jaroslav Hašek, autor Švejka, napsal také román „Traufy“. Vlastně jen rozepsal a nedopsal, protože torso asi o sto padesáti rukopisných stránkách se ztratilo u malého syna velkého nakladatele v prvních letech světové války. Je tomu tedy právě čtvrt století...

Titul románu byl vzat z tehdejšího podskalského žargonu.

Traufy — to byly zimní války podskalské a smíchovské mládeže na vltavském ledě. Mezi kluky obou břehů bývala od nepaměti sveřepá nenávist, zděděná po otcích, která se však mohla plně vybíjeti, jen když Vltava zamrzla. Slovo traufy snad bylo možno odvozovati ze slova

„troufati“, ale to je jen soukromý názor. Jistě to nevím.

Ty války se nevedly jen sněhovými koulemi, to jen snad u nejdrobnějšího bojovného dorostu, tak asi do šesti let. Mládež zdatnější, tedy od šesti do dvanácti, bojovala výhradně řemeny s přazkami a byla hodně nelítostná. Kluci starší než dvanáct let se už traufů zpravidla nezúčastňovali, protože byli zapřaženi do domácí práce. Ve dvanácti letech podskalský i smíchovský kluk byl tenkrát už vlastně celý muž, který považoval i traufy za zábavu sebe nedůstojnou, ta byla — pro děti.

Ale podskalské a smíchovské „děti“ válčily často až do krve, jak to Hašek v prvních kapitolách románu líčil, a když se jednomu třeba podařilo vyhrát bitvu a zajmout část nepřátelského vojska, odvedli vítězové zajatce s triumfem na svůj břeh a „skalpovali je“. Ne sice v indiánském

smyslu, ale tak, že zajatcům nejdříve vzali zbraně, tedy zmíněné řemeny s přazkami, ale také kudly z kapes a vše ostatní, co se dalo z kapes vzít, také jim odepjali šle, pokud u kterého zajatce byly, potom všem pořadem po chuti nařezali a nakonec — což bylo právě to skalpování — uřezali zajatcům všechny knoflíky u kalhot, tedy doslova všechny, i napřed, načež zajatce v milosti propustili a hnali je s potupným pokřikem na druhou stranu. Že zajatci utíkali rádi, je asi samozřejmé, ale nemohli se ani bránit dodatečným „surovostem“, poněvadž museli držet oběma rukama své kalhoty, aby se hanba porážky neukázala ještě horší, ač i k tomu nejhoršímu někdy docházelo.

Inu, Hašek to v svém románu vylíčil podrobněji a obšírněji, když měl právě pro detaily skvělý smysl.

V jiné kapitole románu líčil Hašek, jak podskalští kluci navštívili pietně „mrtvo-

látko” které si podskalské sousedky, která přichystala svou zemřelou dcerušku k pohřbu. Bílá rakvička, v ní malé tělíčko, oděné na poslední cestu, v rakvičce plno svatých obrázků, vedle dvě planoucí svíčky a tak dále. Maminka přivítala podskalské kluky a příkladem poklekla u rakvičky, modlila se a kluci klekli také a modlili se s ní.

Potom podskalská máma kluky vyzvala, aby jí počkali chvíli u mrtvé, že si zatím půjde podojit kozu.

To ovšem v Haškově podání dopadlo špatně. Kluci si začali vybírat svaté obrázky z rakvičky, nedohodli se při tom, ve chvíli začala rvačka a na konec přitom podrazili židli pod rakvičkou, a než byla koza podojena, kluci byli pryč a „mrtvolátko” na zemi, poklopené rakvičkou.

Jiná kapitola líčila tajné nepřátelství podskalského kluka s tátou. Byl jistě v starém Podskalí život tvrdý. Podskalští tátové

vychovávali své děti sice s láskou, ale vedle toho také hlavně řemenem. Inu, kluci v někdejším Podskalí — jak vidno z předcházejícího — opravdu andělé nebyli a řezání řemenem mělo svou starou tradici.

Ale ten Haškem líčený kluk byl diplomaticky založen a staral se, aby přišel na své.

Táta světil neděle výletem do hospod v Podolí, v Braníku a na Zlíchově a své milované dítě brával s sebou, aby poznalo život. A milované dítě si dávalo záležet, aby při návštěvách v těch hospodách popichovalo tátu k provokativním poznámkám k zábavám domorodců, až z toho na konec bývala rvačka, v níž přesila domorodců obyčejně zle zřídila bodrého podskalského plavce, který měl také v krvi starou devisu podskalskou: „I ať jsem bit, jen když se peru...“

To je tak stručný obsah hlavních kapitol nedopsaného románu Traufy.

Hašek mi jej přinesl s přáním, abych jej doporučil k vydání nakladateli. Po přečtení předložené části rukopisu jsem ovšem zapochyboval, že by k vydání došlo, když si nakladatel zakládal na seriousness své firmy. Nevydal krátce předtím ani nabídnutý překlad knihy setníka Bilse „Z malé garnisony“, která v překladu vyšla v několika jazycích a která zajišťovala vydavateli jistý finanční úspěch. Však vyšla potom v jiném českém nakladatelství, které s ní opravdu výborně pochodilo.

Ale soudil jsem, že i „Traufy“ by se daly vydat a že by měly úspěch už pro vůni starého Podskalí, která v nich byla, i třeba nežinýrovaně, ale přece jen brilantně zachycena.

Syn nakladatele chystal se tehdy na začátku světové války k vlastní činnosti nakladatelské — a tak po rozhovoru s Haškem odevzdal jsem rukopisy Traufů jemu. A tam také „Traufy“ zmizely...

V únoru 1915 byl Hašek odveden, narukoval, dostal se do Ruska, kde udělal velkou kariéru, a v roce 1918 byl bolševickým komisařem nad územím větším než bývalé Rakousko, jak po válce psaly noviny. Ale přesto se v roce 1919 vrátil do Čech — a pak začal psát svého „Dobrého vojáka Švejka“, jak známo, jehož dokončení napsal potom Karel Vaněk, když kniha měla v Synkově vydání nečekaný úspěch a dočkala se překladu do všech světových jazyků, takže se Jaroslav Hašek, předválečný bohém a věčný pumpař, dočkal blahobytu a v přívalu té dobroty také předčasně odešel navždy záhy po ukončení světové války v letech poudvacátých. Ztráty těch jeho Traufů lituji. Znal Hašek jistě staré Podskalí a jeho lidi jako málokdo.

Není pěkné pomyslit, že před čtvrtstoletím jimi nějaká neznámá služebná zatápěla v kamnech...